

**Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Sayın Fikri Toros,
Değerli Meclis Üyeleri,
Meslek Komitesi Başkanları,
OSB Başkanları,
Değerli Basın Mensupları...**

Temmuz ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepinizi Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz yıl hain darbe girişimi sonrası hayatını kaybeden 15 Temmuz şehitlerini ve tüm şehitlerimizi rahmetle anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli Üyeler,

Bu ayın meclis tarihini Sayın Mustafa Akıncı'nın gelebileceği tarih olan bugünü ayarlamıştık.

Ancak Kıbrıs görüşmelerinin netice alınmadan bitmesi ile, kendisi bu etapta katılmanın doğru olmayacağını düşündüğü için toplantımıza katılmadı.

Konuşmama ekonomik değerlendirmelerimle başlayacağım.

İşsizlik oranımız (mart) → yüzde 11,7

Şubat ayında başlayan düşüşün, mart ayında da devam ettiğini görüyoruz.

Konjonktürel olarak işsizlik bu dönemde düşer. Ancak istihdam seferberliğinin sonuçlarını mart ayında daha net gördük.

Ocak ayından bu yana 817 bin kişi istihdam edilmiş.

TOBB verilerine göre ise; ilk altı ayda 1,2 milyon kişi istihdam edildi.

Dolayısıyla işsizlikte genel trende göre daha hızlı bir azalma oldu.

Önümüzdeki dönemde de kademeli gerilemenin devamını bekliyoruz.

Geçtiğimiz ay, Birleşik Metal-İş Sendikası; Suriyeli ve Türk “tekstil işçilerin” durumunu araştırarak bir rapor yayınladı.

“Suriyeli Göçmen Emeği” başlıklı rapora sendikanın web sayfasından ulaşmak mümkün.

604 işçiyle yapılan anketin en çarpıcı sonuçları → ücretler ve kayıt dışılıkta ortaya çıkıyor.

Araştırmaya katılan 300 Suriyeli tekstil çalışanın sadece 1’i sigortalı çalışıyor.

Ayrıca Suriyeliler, Türk işçilerden yaklaşık yüzde 25 daha ucuza çalışıyor.

Hükümetimiz tarafından 2,7 milyon Suriyeli’nin 13 bin 300’üne çalışma izni verildi. Çalışma izni verilmediği sürece kayıt dışılık artıyor.

Diğer taraftan, kayıt dışılık ve ucuz emek, Türkiyeli işsizlerin iş bulmalarını da güçleştiriyor. Dolayısıyla işsizliği artırıcı bir sonuç doğuyor.

İhracat (Haziran) → 13,2 milyar dolar (+ yüzde 2,1)

İthalat → 19,2 milyar dolar (- yüzde 1,5)

12 aylık ihracatımız → 148,4 milyar dolar. (2014 yılı → 158 milyar dolardı)

Haziran ayında, en fazla ihracat yaptığımız ve toplam ihracatımızın dörtte birini oluşturan Almanya, BAE ve ABD’ye olan ihracatımız yüzde 25 artmış.

En çok ihracat artışı (ilk 5 ayda-TÜİK verileri);

*yüzde 16 paya sahip otomotiv → + yüzde 27

*yüzde 8 paya sahip makine → + yüzde 5

*yüzde 6 paya sahip demir-çelik → + yüzde 61

Diğer taraftan;

*yüzde 5 paya sahip tekstil, yüzde 5 paya sahip elektrik-elektronik, yüzde 4 paya sahip işlenmemiş tekstil → ihracatı gerilemiş.

Buradan ihracat performansımızı ağırlıklı olarak; otomotiv, demir-çelik ve makine sanayinin belirlediğini görüyoruz.

Sürdürülebilir ihracat artışı için ihracat ürünlerini çeşitlendirmemiz gerekiyor. İş dünyası olarak Dünya pazarlarındaki talepleri daha yakından takip etmemiz gerekiyor.

İhracat artarken ithalat daha fazla artıyor. Önümüzdeki dönem baz etkisi ile dış ticaret açığının artacağından endişe duyuyoruz.

Haziran ayında yatırım malları kalemindeki yüzde 21,2'lik azalış bizim istediğimiz bir tablo değil.

Tedbir alınması gerektiğini düşünüyoruz.

İlimiz ihracatı → 1,8 milyar dolar (+ yüzde 19)

En fazla artış gösteren sektörler → otomotiv, kimya, tekstil, demir-çelik

Tüm ihracatçılarımızı kutluyoruz.

İthalat ise → 3,8 milyar dolar (- yüzde 5)

Mayıs ayı TÜFE → yüzde 10,9 (aylık → - yüzde 0,27)

ÜFE → yüzde 14,87 (aylık → yüzde 0,07)

Mayıs ayında enflasyondaki yükseliş trendi kırılarak, yönünü aşağı çevirmişti.

Haziran ayında da beklediğimiz gibi enflasyondaki düşüş devam etti.

Bu düşüş; döviz kurlarındaki gerileme, mevsimsel etkiler ve gıda fiyatlarındaki gerilemeden kaynaklanıyor.

Önümüzdeki ay gerilemenin baz etkisi ile devam edeceğini tahmin ediyoruz ve TÜFE'de 1 puan gerileme bekliyoruz.

Ancak son 4-5 gündeki dolardaki artış tahminlerimizi bozabilir.

Döviz kurlarının gerilemesiyle önümüzdeki ay ÜFE'de de bir miktar gerileme olacağını bekliyoruz.

Sanayi üretimi (Mayıs) → yıllık yüzde 3,5 (aylık → - yüzde 1,5)

Bu veriler yıllık artış hızında yavaşlamaya işaret olsa da trende baktığımızda tabloyu olumlu buluyoruz

Haziran ayında ramazan ayının olumsuz etkisine rağmen, İkinci çeyrek büyümenin ilk çeyreğin üzerinde olma ihtimali var.

Her zaman değerlendirdiğimiz Bütçe verileri henüz açıklanmadığı için veremiyoruz.

Reel efektif döviz kuru Haziran ayında → 91,38'e geriledi

Türk lirası reel olarak haziran ayında yüzde 0,1 değer kaybetti.

REK 100 olsa, bugünkü dolar kuru 3,3252 (bir önceki ay → 3,3342) seviyesinde olması gerekiyor. (dolar = 3,6079)

Değerli Üyeler,

TBMM'de kabul edilen "Üretim Reform Paketi Yasası" 1 Temmuz günü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

KSO olarak yasayı sanayiciye, yatırımcıya yeni fırsatlar ve yeni olanaklar sunması nedeniyle destekliyoruz.

Yasa ile ilgili sanayicilerimizi ve odaları ilgilendiren hususlara kısaca değinmek istiyorum.

Kanuna göre;

*Sanayi işletmelerinin → her yıl hafta tatillerinde çalışabilmek için belediyelerden hafta sonu çalışma ruhsatı alma zorunluluğu kalkacak.

*Sanayici tanımı yeniden yapıldı → bilişim teknolojisi ve yazılım üreten işletmeler de bu kanun kapsamına alınıyor.

*Sanayi işletmeleri → üretim faaliyetine başlamadan önce sanayi siciline ön kayıt yaptıracak. Aksi halde, idari para cezası kesilecek.

*İşletmesinde meydana gelen değişiklikleri, verilmesi gereken beyannameleri ve senelik işletme cetvellerini, süresi içinde vermeyenlere idari para cezası uygulanmayacak.

*İşletmelerin organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve sanayi sitelerinde yapacakları yatırımlarda → damga vergisi alınmayacak.

*İşletmelerin bu alanlardaki binaları → emlak vergisinden muaf tutulacak.

*OSB'lerde kurulan meslek yüksekokullarında öğrenim gören her bir öğrenci için eğitim desteği verilecek.

*13 üyeden oluşan Yükseköğretim Kalite Kurulunda, TOBB ile öğrencileri temsilen birer kişi de bulunuyor.

*Fen ve mühendislik öğrencilerinin, öğrenimlerinin son bir yarıyılında stajları zorunlu olacak. Öğrencilere, staj sırasında asgari ücretin net tutarının yüzde 35'i ücret olarak ödenecek.

*Matematik, fizik, kimya ve biyoloji temel bilimler mezunları, teknoloji geliştirme bölgelerinde destek kapsamına alınacak.

*Sanayi siciline kayıtlı işletmelerden TRT payı alınmayacak.

*KOSGEB işletmelere verilecek destekler için erken ödeme yapacak.

*Yer seçimi kesinleştirilen OSB alanlarında büyükşehir, il, ilçe, belde belediyeleri, TOBB Kanunu'na göre kurulan sanayi odası, yoksa ticaret ve **sanayi odası**, o da yoksa ticaret odası, il özel idaresi veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı temsilcileri ile alanın hiçbir belediye sınırı içinde olmaması halinde il belediyesi, ilçe belediyeleri ile bu ilçelerdeki odalar valilik uygun görüşüne istinaden OSB kuruluşunda yer alabilecek.

*Yurt dışında OSB kurulabilecek.

*Kanunla, özel endüstri bölgeleri de kuruluyor.

*Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu yönetici şirkete, **TOBB'a bağlı odalar**, yerel yönetimler, bankalar ve finans kurumları, dernekler, ilgili kamu kuruluşları ve ihracatçı birlikleri, kurucu ya da sonradan ortak olabilecek.

*Ulaştırma altyapılarının inşaatı ve işletmesinin sağlanması amacıyla kamu ve özel sektör iş birliği modelleri geliştiriliyor.

*Böylece, limanlar, fabrikalar, rafineriler, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, lojistik köy veya üsler ve benzeri tesislerin demiryolları ile bağlantısı sağlanabilecek.

Sayın Üyeler,

İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısıyla, "dava şartı olarak arabuluculuk" kurumu ilk kez hukuka giriyor ve uyuşmazlıklarda dava açmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu oluyor.

*Düzenlemeyle işçi kıdem, ihbar gibi tazminat ve fazla mesai, yıllık izin, gibi ücret; işveren de alacak ve tazminat kalemleri için dava açmadan önce arabulucuya başvuracak.

*İş kazaları ve meslek hastalıklarında arabuluculuk uygulanmayacak.

*Arabuluculuk görüşmelerine taraflar; bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilecek. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilecek.

*Sebepsiz işten çıkarmada işe iade talebiyle arabulucuya başvuracak. Başvurudan sonuç alınamaması halinde iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılacak.

*Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde arabuluculuk büroları kurulacak.

Değerli Üyeler,

İlimizdeki Ar-Ge Merkezi sayısı Haziran sonu itibariyle 66'ya ulaştı. Türkiye genelinde 545'e ulaştı.

Kocaeli İstanbul'dan sonra ikinci sıraya yükseldi.

*İstanbul → 178

*Kocaeli → 66

*Ankara → 58

*Bursa → 54

*İzmir → 44

Bakanlığın sitesinde son iki ayda belge alan Ar-Ge Merkezli firmalarımızı anons etmek istiyorum:

*Doğuş Bilgi İşlem ve Teknoloji Hizmetleri A.Ş.

*Elimsan Şalt Cihazları ve Elektromekanik San. ve Tic. A.Ş.

*Ferro Döküm Dış Ticaret San. ve Tic. A.Ş.

*Gülçiçek Kimya ve Uçany yağlar San. ve Tic. A.Ş.

*Gürdesan Gemi Makine San. ve Tic. A.Ş.

*Hürkimsa Kimya San. ve Tic. A.Ş.

*Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.

*MEG Gemi ve Makine San. ve Tic. Ltd. Şti.

*Ortem Elektronik A.Ş.

*Parkim Parfüm Plastik ve Kimya San. Ltd. Şti.

- *Polisan Kimya Sanayi A.Ş.
- *Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.
- *Saes Makine San. ve Tic. A.Ş.

Bu firmalarımızı kutluyoruz.

Aylık faaliyetleri size dağıtacağız.

Sadece, geçtiğimiz Pazar Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığında gerçekleştirilen “Marmara/Trakya Bölge Toplantısına” değinmek istiyorum.

Sayın Başkan, son altı ayda Oda-Borsa camiası olarak iş dünyasına yapılan katkıları bizlerle paylaştı.

Talep: TOBB Nefes Kredisi

- *Üyelere Merkez Bankası'nın bankalara verdiğiinden daha düşük faizle kredi imkanı sağlandı. (yıllık % 9,90 faizle)
- *27 bin firmaya 5 milyar liralık kredi hacmi sağlandı.

Talep: KOSGEB sıfır faizli işletme kredisi desteği

- *2017 yılında → 260 bin KOBİ'ye, 6,5 milyar lira faizsiz finansman desteği sağlandı. (50 bin TL limitli)

Talep: Kredi Garanti Fonu'nun kefalet kapasitesinin artırılması

- *KGF kefaleti ile 250 milyar liraya kadar yeni kredi hacmi sağlandı.
- *KGF'nin ihracat kredileri kefalet oranı yüzde 85'ten yüzde 100'e çıkarıldı.
- *KGF desteği ile büyümeye en az 1 puan katkı sağlandı.

Talep: Ödeme sıkıntısı yaşayan KOBİ'lere destek verilmesi

- *Aralık-Ocak-Şubat SGK primleri, faizsiz olarak Ekim-Kasım ve Aralık'a ötelendi. (11,2 milyon çalışan istihdam eden işverenler bundan faydalandı.)

Talep: Üyelerimizin finansmana erişiminde teminat sıkıntısı yaşaması

- *Taşınır Rehni Kanunu hayata geçti. Makineler teminat olarak gösterilebiliyor.
- *6 ayda 3 bin rehin karşılığında 20 milyar lira kredi kullanıldı.

Talep: Sicil Affı

- *Sicil Affı düzenlemesi yasalaştı.
- *Hem iyi niyetli tüccar korundu, hem de borçlular ödeme yapmaya yönlendirildi.
- *Olumsuz kayıtlar kredi değerlendirmesinde engel oluşturmayacak.

Talep: Vergisini düzenli ödeyenlerin ödüllendirilmesi

*Hem vergisini zamanında ödeyen hem de geçmişe dönük yükümlülüklerini tam olarak yerine getiren mükelleflere yüzde 5 indirim geldi.

Talep: İstihdam için destek verilmesi

*İstihdam seferberliği hayata geçti.

*Yeni biri işe alındığında ilk 3 ay her şey, 2017 sonuna kadar ise vergi ve primler devlet tarafından karşılanacak.

*Sosyal yardım alan istihdam edilirse, SGK işveren payı 1 yıl ödenmeyecek.

Talep: İş Sağlığı / Güvenliği mevzuatının KOBİ'lere büyük yükler getirmesi

*50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırma zorunluluğu, 1 Temmuz 2017 tarihinden 1 Temmuz 2020'ye ertelendi.

Talep: Yatırım indiriminin yeniden getirilmesi

*Yatırım Teşvik Belgeleri kapsamında imalata yönelik yatırım harcamaları için Kurumlar ve Gelir Vergisi Muafiyeti geldi.

*Yatırıma yönelik inşaat işlerinde KDV iadesi getirilecek.

Talep: Sanayicinin üzerindeki mali yüklerin azaltılması

*Üretim Reform Paketinden bahsederken değinmiştim.

Talep: İç tüketimin canlandırılması

*Konutta ve mobilyada KDV indirimi, beyaz eşyada ÖTV muafiyeti getirildi.

Talep: Turizmi arttırmaya yönelik ilave önlemler

*Turist getiren uçak başına akaryakıt desteği verilecek.

*Kurvaziyerle gelen turist başına 30 dolar destek verilecek.

Bu çalışmalarını sahiplenen ve neticelendiren Sayın Başkan Rifat Hisarcıklıoğlu'na huzurlarınızda teşekkür ediyoruz.

Sayın Üyeler,

Yılın ilk çeyreğinde biri bize ait diğerlerinde partner olduğumuz 4 adet Erasmus Plus projesine başvurmuştuk. Sonuçların bu ay içerisinde açıklanmasını bekliyoruz.

Şimdi size ikinci çeyrekteki yeni projelerimizden kısaca bahsetmek istiyorum.

***İhracat potansiyeli olan 1500 üye firmamızı kapsayan “E-Ticaret Projemiz” geçtiğimiz ay Ekonomi Bakanlığı desteğini almaya hak kazandı.**

Firmalarımızın dijital pazarlama araçlarını kullanma becerilerini ve bu yolla dış pazarlara erişimlerini artırmayı hedefliyoruz.

Ekonomi Bakanlığı tarafından % 80 oranında finanse edilecektir.

Söz konusu projemizde Ekonomi Bakanlığı onaylı “globalpiyasa.com” ile birlikte çalışılacağız.

Proje süresince, 250’lik gruplar halinde firmalarımızı projeye dahil edeceğiz.

***IPA 2 bileşeni kapsamında Bilişim Vadisi, MARKA ve Odamız ortaklığıyla hazırlanan “Dijital Animasyon ve Oyun Girişimcilik Merkezi” projesinin başvurusu geçtiğimiz hafta Çarşamba günü yaptık.**

Proje Bütçesi → 1,7 milyon Euro

Proje kapsamında; Bilişim Vadisi’nde Dijital Animasyon ve Oyun Girişimcilik Merkezi’nin kurulması hedefleniyor.

Amacımız 3 yıl içerisinde dijital oyun ve animasyon alanında toplam 300 yenilikçi fikrin ortaya çıkarılmasına destek vermek, ticarileştirilip marka haline getirmektir.

***2-5 Kasım 2017 tarihleri arasında gerçekleştireceğimiz SANTEK Sanayi ve Teknoloji fuarı çalışmalarımıza başladık. Geçen yıl da olduğu gibi TÜYAP ile işbirliği içinde olacağız.**

SANTEK ile eş zamanlı yaptığımız Match4Industry ikili iş görüşmeleri platformunun kayıt sistemi açılmıştır.

Bu yıl birçok yabancı heyetin katılımını beklediğimiz Match4Industry etkinliğine sizlerin de katılmasını bekliyoruz.

Sayın Toros,

Konuşmama Kocaeli sanayisi ile ilgili verileri sizlerle paylaşarak devam etmek istiyorum;

*Şehrimiz → ekonomik faaliyetlerde sürekli ilk sıralarda yer almaktadır.

*Türkiye imalat sanayine → yüzde 13 katkı veriyoruz

*Otomotiv üretiminin (% 38), kimya (% 27), metal (% 20)

*59 milyar dolar dış ticaret (yüzde 17,3)

*35 liman - iskele (elleçlenen yük miktarı - 65 milyon ton)

Sanayi ve liman kenti

Avrupa'nın 10'uncu limanı

*İstanbul'dan sonra toplanan vergilerin %12,7'sini (58 milyar TL) karşılayan ikinci iliz.

72 ilin toplamı kadar vergi ödüyoruz.

Kişi başı vergi → 31.700 TL → birinci → devlete en fazla kazanç sağlayan il

İstanbul → 13.818 TL → ikinci

Türkiye ortalaması → 5.747 TL

*2.500 firma

*274'ü yabancı sermayeli

*2016 yılı Türkiye'nin En Büyük 500 işletmesi içerisinde → 80 firmamız var. (ilk 1000 → 132 firma)

Türkiye'nin büyük işletmelerinin yüzde 13'ü Kocaeli firmalarının oluşuyor.

Bu oran ilimizin imalat sanayi ve vergi oranlarıyla da örtüşüyor.

*Kocaeli Sanayi Odası olarak güçlü sanayiyi, güçlü meclis ile temsil ediyoruz.

500 Büyük İşletme içerisinde yer alan 80 firmamızın 26'sı Meclis ve Meslek Komitemizde temsil edilmektedir.

(Meclis Üyesi → 16 / Meslek Komitesi → 10)

Sayın Toros,

Türkiye, KKTC'nin en önemli ticaret ortağıdır.

Kıbrıs'a; Petrol ürünleri, demir-çelik ürünleri, ilaç, içecek, mobilya, çimento, mücevherler, alüminyum ürünlerini ihraç ederken,

Kıbrıs'tan çoğunlukla tarımsal ürünler ithal ediyoruz.

*Ülkeye ihracatımız 1 milyar dolar civarında,

*İthalatımız ise 40-80 milyon dolar arasında değişmektedir.

İthalatımız gerçekten çok az.

Kıbrıs'ın maruz kaldığı izolasyonlar ve ambargolarla, birçok ürününün AB'ye ihracatının engellendiğini ve ülke ekonomisini ciddi anlamda olumsuz etkilediğini biliyoruz.

Bu bakımdan çözüm sürecine yönelik sürdürülen görüşmeler son derece önemli idi.

Ne yazık ki; Kıbrıs Türk tarafının ve Türkiye'nin yoğun çabalarına rağmen, Crans-Montana Kıbrıs Konferansı görüşmeleri, Rum tarafının tutumu nedeniyle sonuçsuz kaldı.

Oysa çözüm süreci ile birlikte izolasyonların sona ermesi; Kıbrıs Türk halkının geleceği ve ekonomisi açısından son derecede kritik.

KKTC'nin ekonomik gelişiminin ve dünyanın geri kalanıyla sağlıklı yatırım ve ticaret ilişkileri geliştirebilmesinin sağlanmasına öncelik verilmeli.

Kıbrıs Türk halkına haksız yere uygulanan kısıtlamaların kaldırılması yönünde girişimlerin hızlandırılması gerekiyor.

AB'nin en büyük hatalarından biri; Annan Planı'nı referandumda reddeden Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni, tüm adayı temsilen üye olarak almak oldu.

Burada AB'ye önemli görevler düşüyor.

AB, Birliğin bir parçası olan ancak GKRY'nin "hayır oyu" nedeniyle AB üyeliğinin nimetlerinden mahrum bırakılan Kıbrıs Türk halkı ile GKRY'nin veto silahını kullanmasına imkân vermeyecek angajman yolları bulmalı.

Türk iş dünyası olarak da bizler, KKTC'ye yatırım yapmalı ve ekonomisine katkıda bulunmalıyız.

Ada'da Türk-Kıbrıs ortaklığı ile yapılacak tarımsal ve hizmet sektörüne yatırımların, önemli sonuçlar verebileceğine inanıyoruz.

Tarımsal ürünlerin Türkiye üzerinden, diğer ülkelere ihraç edilebileceğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla, Ada'da yapılacak olan yatırımların teşviki bizler için önem kazanıyor.

Diğer taraftan, Kıbrıs sorunu, Türkiye'nin AB üyelik sürecini bloke eden en önemli unsur.

AB'den; fasılların açılmasını engelleyen anlamsız blokajın, farklı metotlarla aşılması çağrısını yapmak istiyorum.

Sözlerime son verirken şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.